

ОБЩНСКИ НОВИНИ

ВЕЛИКДЕН

Великден е най-големият за вярващите християни празник. Чества се всяка пролет в продължение на три дни, в зависимост от първото пролетно пълнолуние. Седмицата преди Великден, наричана още „Страстната седмица”, „Великата седмица” или „Светлата седмица”, съгласно каноните на православие е седмицата, през която християнската общност се подготвя за тържеството на духа над плътта – победата на Исус Христос над смъртта. През Страстната седмица, в деня Разпети петък, християните в Сатовча се поклониха пред Плащаницата – платът, с който е било завито тялото Христово след свалянето му от кръста, в знак на почит и признание към саможертвата му, с която изкупва човешките грехове. На този ден, на вечерната молитва в храма, те съпреживят Христовите страдания, смъртта и погребението му, а ден след това се радват на Възкресението му. Както традицията повелява, през празничните дни християните в Сатовча посетиха близките си. Поднесоха им великденски козунаци и боядисани яйца в червено. Това е жест за обич и уважение към тях, преклонение към Божия Син и спазване на изконния му завет да се обичаме един друг. Много хора намират

сила да се извинят за грешната си постъпка, но в присмехът си околните не забелязват разкаянието в очите на грешника. Въпреки всичко, най-важен си остава обемът на сърцето, неподвластно на обстоятелства, готово да приеме и да отвърне на всяка обич. Този, който се жертва за другите, се е докоснал до откровението и всяка негова дума е като блага вест, а всяка негова постъпка предизвиква майчина радост, бащинска гордост. Вярата никога няма да загуби своята магична сила да ни сплотява, ако я запазим чиста в сърцата си.

Освидетелстване от ТЕЛК: Какво трябва да знаеш и кои документи са нужни

Експертната на трайно намалената работоспособност се извършва от ТЕЛК и НЕЛК. Подготовката на хората с увреждания за явяване пред комисиите на ТЕЛК се осъществява от техния личен лекар.

Първо, пациентът трябва да се обърне към своя личен лекар, който ще му даде разяснения дали е възможно освидетелстването му от ТЕЛК, като вземе предвид заболяванията, които има, и тяхната тежест. Личният лекар определя нужните медицински документи, прегледи, консултации и изследвания, които са нужни на съответния човек, освен това му дава медицинско направление за ТЕЛК. С него пациентът отива в съответната комисия по местоживее. Лицата, които нямат личен лекар се насочват към ТЕЛК от лекуващия си лекар.

Кои са необходимите документи за явяване пред ТЕЛК?

Насочването на пациента за освидетелстване от ТЕЛК е задължение на личния лекар. Той издава на болния медицинско направление по образец или Талон за медицинска експертиза (бл. МЗ-НЗОК № 6) за изследвания и консултации със специалист, за нуждите на ТЕЛК. Няма забрана от страна на НЗОК личният лекар да издава направления за освидетелстване/преосвидетелстване от органите на ТЕЛК/НЕЛК.

В случай на трайно намалена работоспособност, която не е предшествана от временна неработоспособност, личният Ви лекар подготвя документите за представяне пред ТЕЛК и го насочва с медицинско направление за ТЕЛК, като това направление не е посоченият по-горе „Талон за медицинска експертиза“ (бл. МЗ-НЗОК № 6), а направление съгласно Правилника за устройството и организацията на работа на органите на медицинската експертиза и на регионалните картотеки на медицинските експертизи. При подготовката за преосвидетелстване от ТЕЛК (НЕЛК), лекарите, които имат сключени договори с НЗОК, издават направления, необходими за извършването на определени консултации и изследвания, които се отнасят до медицинската експертиза.

Как се издава талон за медицинска експертиза?

„Талон за медицинска експертиза“ (бл. МЗ-НЗОК № 6) се издава електронно и се изпраща чрез медицинския софтуер на лекарите към Националната здравна информационна система (НЗИС), откъдето получава уникален национален референтен номер (НРН). НЗИС е създадена и се поддържа от Министерството на здравеопазването.

След представяне на документите в ТЕЛК (НЕЛК), по искане на последните, се назначава само високоспециализирани медико-диагностични изследвания (ВСМДИ) с „Направление за медико-диагностични изследвания“ (бл. МЗ-НЗОК № 4).

Дължат ли се такси за подготовка на документи за освидетелстване от ТЕЛК/НЕЛК?

- Здравноосигурените лица не дължат заплащане за издадените им медицински документи. Те заплащат на лекаря само потребителска такса 2.90 лв. за прегледа, (освен ако не са освободени от нея) или 1.00 лв., ако отговарят на условията за навършени стаж и възраст.

- За издаването на направление, с което личният лекар насочва за освидетелстване здравноосигурено лице към органите на ТЕЛК, пациентът не заплаща.

Какво да направят болните, ако са трудноподвижни и не могат да стигнат до ТЕЛК?

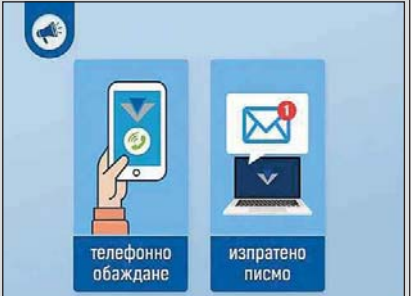
Лицата, които по медицински показания не са в състояние да се явят в ТЕЛК, се освидетелстват на място (в дома, в болнично или друго заведение). Това обстоятелство се доказва с медицинско удостоверение, издадено от лекуващия лекар или вписано в протокола на ЛКК (направлението на личния лекар).

С ПИСМА И ОБАЖДАНЕ ПО ТЕЛЕФОНА НАП НАПОМНЯ НА ГРАЖДАНИ ДА ДЕКЛАРИРАТ ДОХОДИТЕ СИ ДО 30 АПРИЛ

Общинска администрация – Сатовча уведомява заинтересованите лица, че НАП изпраща имейли или се обажда по телефона на физическите лица, за които има информация, че през 2024 година са получили хонорари, земеделски субсидии, суми от наложени платежи от продажби в Интернет и др., като им напомня, че трябва да декларират и платят данъка върху доходите от тези дейности в срок до 30 април.

Данните са вписани в предварително попълнените годишни данъчни декларации, като информацията за вида на получените доходи е отразена в съответните приложения. Преди да бъдат подписани и подадени, предварително попълнените данни следва да се прегледат, допълнят и коригират при необходимост, както и да се прецени дали доходите, вписани в декларацията, са облагаеми или необлагаеми. Облагаемите доходи подлежат на задължително деклариране, а необлагаемите, каквито например са доходите от продажба на лични вещи, могат да се обявят пред НАП по желание.

Електронната услуга за подаване на годишна данъчна декларация по чл. 50 от ЗДДФЛ е достъпна с персонален идентификационен код

С писма и обаждане по телефона НАП напомня на граждани да декларират доходите си

Национална агенция за приходите

(ПИК) или с квалифициран електронен подпис (КЕП) в е-Портала на приходната агенция. Лицата, които не разполагат с ПИК, могат да го получат за минути и безплатно във всеки един офис на НАП.

При неподаване на декларация и/или наплащане на дължимия данък гражданите подлежат на санкции.

Информация за попълване и подаване на данъчни и осигурителни декларации и внасяне на суми към бюджета може да се получи на телефоните на приходната агенция: 0700 18 700 или 02/9859 6801, на цена, съобразно тарифата на съответния оператор и в сайта на НАПсайта на НАП.

телстват на място (в дома, в болнично или друго заведение). Това обстоятелство се доказва с медицинско удостоверение, издадено от лекуващия лекар или вписано в протокола на ЛКК (направлението на личния лекар).

Кога може да се обърнете към лекарска консултативна комисиия (ЛКК)?

Лекарската консултативна комисиия освидетелства лицата за продължаване на отпуската за временна неработоспособност над 14 дни за едно или повече заболявания без прекъсване;

При подготовката за ЛКК здравноосигуреното лице се насочва от личния си лекар за прегледи към специалисти от лечебни заведения за специализирана извънболнична медицинска помощ, сключили договор с НЗОК, с „Талон за медицинска експертиза“ (бл. МЗ-НЗОК № 6).

Ако ЛКК прецени, че са необходими допълнителни изследвания или консултации, ги назначава с направление за медико-диагностични дейности (бл. МЗ-НЗОК № 4) и/или с „Талон за медицинска експертиза“ (бл. МЗ-НЗОК № 6).

Каква е продължителността на болничния лист, който може да издаде ЛКК?

Лекарските консултативни комисиии (ЛКК) разрешават непрекъснат отпуск за временна неработоспособност до 180 календарни дни и не повече от 30 дни еднократно. В тези 180 дни се включват и дните по предложение еднолично издаден болничен

лист (от личния лекар), но не се включват 135-те дни от отпуска, които се полагат за бременност и раждане (чл. 45 от Наредбата за работното време, почивките и отпуските).

Когато временната неработоспособност е продължила повече от 6 месеца без прекъсване, отпусъкът се разрешава само след контролен преглед на ТЕЛК.

Заплаща ли пациентът за прегледите в ЛКК и издаването на болничния лист?

Не се дължи заплащане за прегледи и консултации, необходими за представяне пред ЛКК и за извършване на експертиза на работоспособността, извършени в лечебни заведения, сключили договор за оказване на медицинска помощ с НЗОК.

Здравноосигурените лица не заплащат на общопрактикуващия лекар или на лекаря специалист, сключили договор с НЗОК, за издаването на болничен лист. Те дължат само потребителска такса за прегледа в размер 2.90 лв. (или 1.00 лв., ако отговарят на условията за навършени стаж и възраст при пенсиониране), освен ако не са освободени от нея.

Къде може да намерите подробна информация за ЛКК на територията на страната?

НЗОК публикува на своята официална интернет страница - www.nhif.bg - в рубрика „РЗОК“ списък на сформирани ЛКК, сключили договор с НЗОК на територията на съответната област, и профила им.

Комисия за защита на потребителите (КЗП) 0700 111 22

Телефон на потребителя 0700 122 99

Давайте Вашето мнение и коментар за вестника на община Сатовча на редакционния ни телефон:

0700 010 006, 07541/20-75 или на адрес: с. Сатовча, ул. „Тодор Шопов” 37

Открит е телефонен пост 070010006 в общината, можете да говорите толкова дълго, колкото поискате, само за 0,13 лв.

07541/20-66 – дежурен общински съвет за отбрана при Общинска администрация Сатовча

НОВИНИ

СЕДМИЧЕН КАЛЕНДАР

22 Април 2025 година, Вторник, Международен ден на Майката Земя
Отбелязва се от 2010 г. с резолюция A/RES/63/278 на Общото събрание на ООН от 22 април 2009 г., за да се напомни на международната общност за пряката зависимост между човека, планетата и нейните екосистеми. До 2009 г. 22 април се отбелязва като Ден на Земята, честван за първи път на 22 април 1970 г. в САЩ по инициатива на сенатора Гейлорд Нелсън като национална протестна демонстрация в защита на природата, в която участват близо 20 млн. души в цялата страна.

23 Април 2025 година, Сряда, Ден на английския език в ООН
Ден на английския език в ООН (Годишнина от рождението на английския поет и драматург Уилям Шекспир /23 април 1564-23 април 1616/). Отбелязва се от 2010 г. по инициатива на Департамента по публична информация на ООН да има ден за всеки един от 6-те официални езика в ООН - английски, арабски, китайски, испански, френски и руски език. Целта е да се отбележи многоезиковото и културно разнообразие и да се стимулира равноправното използване на официалните езици в ООН.

Световен ден на книгата и авторското право
Отбелязва се от 1996 г. с резолюция на 28-ата сесия Генералната конференция на Организацията за образование, наука и култура (ЮНЕСКО) от 15 ноември 1995 г. Годишнина от смъртта на британския поет и драматург Уилям Шекспир /1564- 1616/, на испанския писател Мигел де Сервантес /1547-1616/ и на перуанския писател и историк Инка Гарсиласо де ла Вега /1539-1616/. От 2001 г. по инициатива на ЮНЕСКО, всяка година на тази дата се определя един град, който е Световна столица на книгата в продължение на една година.

24 Април 2025 година, Четвъртък, Световен ден за защита на лабораторните животни

Световен ден за защита на лабораторните животни. Отбелязва се от 1979 г. по инициатива на Международната асоциация срещу болезнените експерименти с животни.

Международен ден на младежката солидарност.
Отбелязва се от 1957 г. по инициатива на Световната федерация на демократичната младеж и на Международния студентски съюз. Годишнина /1955/ от заключителното заседание на конференцията в Бандунг, Индонезия, на страните от Азия и Африка. Ден на солидарност на младежта в борбата ѝ против колониализма и за мирно съвместно съществуване.

Световен ден за борба с менингита

Отбелязва се от 2009 г. по инициатива на международната Конфедерация на организациите за борба с менингита (СоМО), за да информира обществеността за симптомите на болестта, както и да се популяризира ролята на ваксинацията за предотвратяването на най-смъртоносните форми на заболяването. За първи път денят е отбелязан на 25 април 2009 г., а от 2010 г. се отбелязва на 24 април. Всяка година повече от 1,7 млн. души в света са засегнати от менингит. Бактериалният менингит е най-тежката форма на заболяването, като годишно в световен мащаб умират около 170 000 души.

25 Април 2025 година, Петък, Световен ден на борбата срещу маларията

Найроби, Кения Обявен от 60-та сесия на Световната асамблея по здравеопазването на Световната здравна организация (14-23 май 2007). Дотогава се отбелязва като Африкански ден на борбата срещу маларията по решение на държавните и правителствените ръководители на страните от Организацията за африканско единство (от 11 юли 2001 г. - Африкански съюз), взето по време на среща на 10-12 юли 2000 г. в Ломе, Того.

26 Април 2025 година, Събота, Ден в памет на загиналите в радиационни аварии и катастрофи

Украйна почита паметта на загиналите в най-голямата ядрена катастрофа в света, в мирно време - този ден се отбелязва годишнината от аварията в Чернобилската АЕЦ през 1986 г. Денят се отбелязва от 1993 г. Русия също почита паметта на загиналите в радиационни аварии и катастрофи - годишнината започва да се отбелязва от 1993 г., съгласно Постановление на Президиума на Върховния съвет на Руската Федерация от 22 април 1993 г. и по решение на Съвета на държавните ръководители на страните от ОНД от 2004 г.

27 Април 2025 година, Неделя, Световната седмица на имунизациите

Инициативата започва през 2003 г. първоначално в региона на Северна и Южна Америка. През 2012 г. в нея се включват повече от 180 страни. Провежда се под егидата на Световната здравна организация (СЗО) и има за цел да популяризира използването на ваксини за защита на хората срещу болести.

ПЪРВИ НАЦИОНАЛЕН ДЕТСКИ КОНКУРС

„МОЯТА ДОБРА НОВИНА“

„Факел“ стартира Първи национален детски конкурс „Моята добра новина“, учредява почетна награда на името на Атанас Димитров и Коста Ненов

Първи национален онлайн конкурс за рисунка, видео и литературна творба на тема: „Моята добра новина“ обявява „Факел“ в месеца на неговата 65-та годишнина.

Целта е да се провокира творческото мислене на подрастващите, като се насочи вниманието им към доброто в света, който ги заобикаля, пречупено през силата на медиите.

Творческото съревнование ще протече в два раздела:

1. Индивидуални участници

2. Колективни участници

Желаещите да съизмерят идеи и талант ще бъдат разпределени в 3 възрастови групи:

Първа – детски градини – видео;

Втора – ученици 1-4 клас; рисунка, кратък преразказ, видео;

Трета – ученици 5- 7 клас; литературна творба

Компетентно жури в състав: Анелия Иванова – гл. редактор и членове: Керанка Даламанска – поетеса и журналист, Светлин Трендафилов – художник, музикант, творец, автор на книги, ще излъчи най-добрите.

Специално за първото издание на конкурса се учредяват две почетни награди - на името на първия главен редактор на в. „Факел“ – Атанас Димитров; и на неговия следовник – Коста Ненов.

Ще бъдат връчени също: Специални награди, Първо, Второ и Трето място в съответните раздели и възрастови категории, Награди на всеки един от членовете на журито, Поощрителни награди и др.

Всички участници ще получат Грамоти.

Началото на конкурса е 14 април 2025 г.

Краен срок за подаване на материали за участие: 14 май 2025 г.,

САМО на e-mail: presa_kv@abv.bg. Обявяване на резултатите от конкурса: 19 май 2025 г.

Връчване на наградите: 23 май 2025 г.

Изисквания за видеата: да кореспондират изцяло с темата и да са до 3 минути.

Рисунки – без ограничение в избор на материали и техника.

Литературни творби – до 1 компютърна страница, шрифт Times New Roman, 12 pt.

Придружаваща задължителна информация: заглавие на творбата, трите имена на автора, Детска градина, клас, училище/школа, пощенски адрес, телефон и имейл на родител/учител.

С участието си в конкурса авторите дават съгласието си творбите да бъдат публикувани /на хартиен носител и в интернет/ за целите на конкурса, без да е необходимо попълване и изпращане на Декларация/Информационно съгласие.

Всички материали за участие ще бъдат публикувани на фейсбук страницата: Вестник Факел - Каварна ПЛЮС.

Наградите на отличените се осигуряват от Сдружение „Факел“ - и с помощта на БСП Каварна и ГЕРБ Каварна.

ПРИТЧА ЗА СТРАХА

Един бездомник скитал в покрайнините на голям град, когато на пътя му се изпречила непозната старица в ужасяващ вид.

- Коя си ти и защо си дошла тук? - запита мъжът.

- Аз съм Чумата и съм дошла да прибера душите на 4000 жители на града, махни се от пътя ми!

Бездомникът се изплашил при вида на страшната старица и побягнал. Две седмици по късно тя отново минала покрай него и тогава той я попитал със сълзи на очи:

- Защо каза, че ще вземеш душите на 4000 жители, но след теб починаха 10 000 хиляди?

- Не е моя вината. Аз погубих точно 4000 души, а другите починаха от страховете си...

Притчата ни напомня, че страхът е победоношен и от най-коварната болест. Той ни парализира и води до самоунищожение.

Спокойствието, вярата и надеждата, от друга страна, са ключът към щастието.

ФОТООБЕКТИВЪ

Ако желаете да публикувате и Ваши интересни фотоси, моля изпращайте материалите си на адрес:
Сатовча 2950, ул. "Тодор Шопов" №37, факс: 07541/20-95,
e-mail: satovchabl@abv.bg

ЗАКОНОДАТЕЛСТВО

БОЛНИЧЕН ПО ВРЕМЕ НА ПРАЗНИЦИ: КАКВИ ПАРИ ЩЕ ВИ ИЗПЛАТЯТ

Предстоят празнични дни, но сте болни или за лош късмет изненадващо се разболявате.

Ще получите ли обезщетение за тези неработни дни и ще има ли прекъсване на болничния ви?

Много е важно да знаете, че НОИ изплаща само работните дни. Тоест когато в месеца има много официални празници, няма да получите парично обезщетение за тези дни. Същото важи и за събота и неделя.

В разпоредбата на чл. 6, ал. 5 от Наредбата за медицинската експертиза е регламентирано, че неработните дни, както и ползването на друг законоустановен отпуск не прекъсват временната неработоспособност.

Не забравяйте също така, че първите 2 дни от болничния се заплащат от работодателя, като обезщетението е частично - ще получите 70 % от brutното си възнаграждение.

Следващите дни от болничния се поемат от общественото осигуряване - 80% от среднодневното брутно трудово възнаграждение за общо заболяване и 90% за трудова злополука и професионална болест.

Също ви напомняме, че изплащането на болничните не става веднага. Първо работодателят трябва да подаде данните в НОИ, които от своя страна изплащат обезщетенията за временна неработоспособност по утвърден график.

Прекъсване на временната неработоспособност се допуска само когато лицето се е явило на работа със съгласието на органа, разрешил отпуска по болест (лекуващият лекар, ЛКК, ТЕЛК или НЕЛК). Това обстоятелство се отразява съответно в амбулаторен лист, медицински протокол на ЛКК или експертно решение.

Необходимо е да се има предвид, че цитираната разпоредба регламентира компетентността на здравните органи за издаване на болнични листове. От посочената разпоредба следва, че е налице нарушение на чл. 13, ал. 1 от Наредбата за медицинската експертиза, когато са издадени два болнични листове за временна неработоспособност, по единия от които отпускът изтича непосредствено преди почивните или празничните дни, или другия законоустановен отпуск, а по другия болничен лист, макар и първичен, започва непосредствено след тях и сборът от дните в отпуск е повече от 14 дни.

Обръщаме внимание, че дните за временна неработоспособност поради карантина не се включват в 14-е дни непрекъснат отпуск по болест разрешен еднолично от лекуващия лекар/лекарка по дентална медицина.

Неправилно е издаден и болничен лист след празничен или почивен ден, когато преди този ден лицето е било във временна неработоспособност със същата диагноза и съответния празничен/почивен ден не е включен в болничния лист.

От 15 април започна приемът на заявления за хуманно отношение към птици

Общинска администрация – Сатовча уведомява заинтересованите лица, че от 15 април 2025 г., в областните дирекции на Държавен фонд „Земеделие“ започна приемът на заявления за участие по схемата „Помощ за реализиране на доброволно поети ангажменти за хуманно отношение към птиците“. Помощта се предоставя годишно за покриване на допълнителни разходи или пропуснати доходи, свързани с изпълнение на доброволни ангажменти, поети за най-малко 5 години.

През 2025 г. птицевъдите ще получат 42 млн. лв. по помощта за хуманно отношение.

Документи за държавната помощ за хуманно отношение към птиците се подават до 30 април, като изплащането на помощта ще започне от 12 май 2025 г. По видове птици помощта е както следва:

Кокошки – носачки (мин. от 18-та макс. до 90-та седмица) – 200,89 лева на животинска единица;
Родители (мин. от 18 макс. до 70-та седмица) – 414,33 лева на животинска единица;
Бройлери – 39,68 лева на животинска единица;
Пуйки – 67,69 лева на животинска единица;
Гъски – 67,69 лева на животинска единица;
Патици (мюлари и/или пекински до 84 дни) - 60,67 лева на животинска единица.

Указанията за прилагане на помощта за реализиране на доброволно поети ангажменти за хуманно отношение към птиците са публикувани на сайта на ДФ „Земеделие“.

СТРОИТЕЛНИТЕ МАТЕРИАЛИ, ПРЕВОЗНИ СРЕДСТВА, ЧАСТИ ЗА АВТОМОБИЛИ И ТОРОВЕ ВЛИЗАТ В СПИСЪКА НА НАП С РИСКОВИ СТОКИ

Общинска администрация – Сатовча уведомява заинтересованите лица, че от 1-ви май влиза в сила заповед на министъра на финансите, с която се допълва Списъка със стоки с висок фискален риск (СВФР) и в него вече се включват: строителни материали; нови и употребявани пътни превозни средства; части и принадлежности за автомобили; торове.

След наблюдения и анализ на риска, направени през последните няколко години от НАП, е установено, че тези стоки се използват често в схеми за данъчни измами. При търговията с тях или не се ползват коректно документите за сделката, или те липсват изцяло. По този начин не се отчитат приходи и/или неправомерно се завишават разходи, което пък води до невнасяне на данъци, източване на ДДС чрез вериги от фиктивни сделки и други нарушения. С цел да противодейства на некоректните практики, които нанасят значителни щети на бюджета, изпълнителният директор на приходната агенция е предложил строителните материали, пътните превозни средства, частите и принадлежностите за автомобили и торове да бъдат определени като рискови и вписани в списъка със СВФР.

От 1 май превозите на тези стоки трябва да се декларират предварително чрез електронна услуга на НАП „Предоставяне на уникален номер за превоз на стоки с висок фискален риск при предварително деклариране на стоки“. Според нормативните правила, на задължително предварително деклариране подлежат данните за превози на СВФР, извършвани с транспортни средства с товарносимост над 3,5 т., които: започват от територията на друга държава членка на ЕС и завършват на територията на страната; започват от територията на България и завършват в друга държава членка на ЕС; започват от територията на трета страна и завършват на територията на страната - след приключване на митническия режим, както и доставки/превози в България.

Информация за предварителното деклариране на стоки с висок фискален риск е публикувана в сайта на НАП, където могат да бъдат видени и отговори на най-често задаваните въпроси по темата. За възникнали въпроси при ползването на услугата, потребителите могат да се обръщат към Информационния център на телефон: 0700 18 700 като изберат меню 7; на телефона на звеното за фискален контрол (+359 2) 9859 6809 или като изпратят писмено запитване на имейл: fisc.control@nra.bg.

Въпрос: Има ли начин да се заяви европейска здравна карта онлайн? Миналата година си изкарахме карти, но изтекоха, искам да разбера как могат да се подновят. Ако не е възможно онлайн, в банка ДСК или в Първа инвестиционна?

Отговор на НЗОК: След изтичане срока на валидност на Европейската здравноосигурителна карта (ЕЗОК), е необходимо да подадете лично или чрез упълномощено лице заявление по образец - на място, в един от дистрибуторските центрове (ДЦ) на Първа инвестиционна банка (ПИБ).

На интернет страницата на НЗОК - рубрика „За граждани“ – подрубрика „ЕЗОК“ - <https://www.nhif.bg/bg/people/ezok> са публикувани заявленията, което може да се спечата, както и списъкът с 120 дистрибуторски центрове на ПИБ, в които се приемат заявленията. Издадената карта се получава от лицето по място на подаване на заявленията.

Здравноосигурените лица могат да заявят издаването на ЕЗОК и онлайн чрез портала за електронни услуги на Министерството на електронното управление - www.eGov.bg

Услугата е достъпна на адрес: <https://www.nhif.bg/bg/people/ezok> или може да се избере от рубрика „За граждани“ – подрубрика „Е-услуги“ на интернет страницата на НЗОК.

За подаване на заявленията по електронен път е необходимо да притежавате Квалифициран електронен подпис (КЕП).

Въпрос: На 02.04.2025 ходих на профилактичен преглед и имам резултатите от изследване на пълна кръвна картина и урина с ID 844478. Резултатите са предадени на личния лекар и са изпратени от лабораторията към НЗИС. Защо НЕ са нанесени в здравното досие, достъпно чрез Персонализираната информационна система на НЗОК с уникален код ?

ДАНЪЧЕН КАЛЕНДАР

До 25-ти април:
ЗДДФЛ

АПРИЛ 2025г.

1. Внасяне от работодателя на авансовия данък, удържан през месец март за доходи от трудови правоотношения.

2. Внасяне от работодателя на авансовия данък, определен по реда на чл. 42, ал. 6 от ЗДДФЛ върху brutния размер на сумата от частичните плащания по трудови правоотношения, направени през месец март, когато пълният размер на начислените от работодателя доходи от трудово правоотношение за този месец не е изплатен до 25 април.

3. Внасяне от държавните предприятия по чл. 163, ал. 1 от Закона за горите на алтернативния данък, удържан през месец март, за доходи от събиране на диворастящи гъби и плодове.

Отговорна НЗОК: Досието на всеки пациент е част от Националната здравно-информационна система (НЗИС), която е създадена и се поддържа от Министерството на здравеопазването (МЗ). Правилата за работа със системата и правата за достъп до нея се определят от МЗ.

Персонализираната информационна система на НЗОК (ПИС на НЗОК) предоставя възможност на задължително осигурените лица за електронен достъп до информацията, свързана с ползването от тях медицинска и дентална помощ, отчетена и заплатена от институцията.

В пациентското досие има данни за извършени прегледи, изследвания, имунизации само от договорни партньори на НЗОК - лекари, лаборатории, лечебни заведения, сключили договор с НЗОК. Информацията, която НЗОК събира и обработва, е информация за извършената на здравноосигурените лица медицинска дейност, отчетена от договорните партньори на НЗОК в електронен вид, подписана с електронен подпис. Информацията в пациентското досие постъпва от отчетите на договорните партньори на НЗОК за лицата, ползвали медицинска помощ. В конкретния случай информацията от Вашите изследвания ще бъде видима след като лабораторията я отчете към НЗОК.

Въпрос: От няколко години живея в ХХХХ, но все още по постоянен адрес по лична карта се намирам в ЭЭЭЭЭЭ. Какви са вариантите да сменя личния си лекар. Може ли това да е случил електронно и има ли допълнителни задължения от моя страна?

Отговор на НЗОК: Съгласно Наредбата за осъществяване правото на достъп до медицинска помощ, здравноосигурените лица имат право свободно да избират лекар в лечебно заведение за първична извънболнична медицинска помощ на територията на цялата страна, сключило договор с НЗОК. Извън нормативно определените срокове (от 1 до 30 юни и от 1 до 31 декември) смяна на общопрактикуващия лекар е възможна по всяко време на годината единствено при определени хипотези: при прекратяване на договора на лекаря с районната здравноосигурителна каса (РЗОК), при смяна на настоящия адрес на пациента или при констатирана трайна невъзможност на избрания личен лекар да оказва първична извънболнична медицинска помощ.

Попълвате формуляр за избор на общопрактикуващ лекар (ОПЛ), който може да изтеглите безплатно от сайта на НЗОК – www.nhif.bg - меню „За гражданите“ - линк „Регистрационни форми за постоянен избор на общопрактикуващ лекар“. На гърба на формуляра има указания за попълването му. С формуляра отивате при новоизбрания личен лекар и той ще нанесе данните за практиката си в него. Носете и здравноосигурителната си книжка.

НЗОК осигурява възможност на здравноосигурените лица да правят онлайн избор на общопрактикуващ (личен) лекар ако имат квалифициран електронен подпис (КЕП), който трябва да бъде издаден на физическо лице и да се идентифицира с личния идентификатор на гражданина, а не с ЕИК/Булстат.

Услугата „Онлайн избор на личен лекар“ е активна при достъп до Персонализираната информационна система (ПИС) на НЗОК, осъществен само чрез персонален електронен подпис, издаден на физическо лице от лицензирани доставчици на удостоверителни услуги, т.е. регистрационната форма за избор на личен лекар се подава по електронен път чрез ПИС на НЗОК само с електронен подпис на здравноосигуреното лице.

За целта от интернет страницата на НЗОК – www.nhif.bg - „Електронни услуги“ - секция „Online избор на личен лекар“ трябва да влезете в личното си електронно здравно досие с цифров сертификат. На екраните е визуализиран интерфейсът, чрез който се прави онлайн избор на общопрактикуващ лекар (ОПЛ).

Справка за общопрактикуващите лекари, сключили договор с НЗОК, може да направите на сайта на НЗОК - рубрика „За граждани“ - меню „Електронни услуги“ - линк „Търсене на договорни партньори и дейности“ - подлинк „Общопрактикуващи лекари“.

ПОЛЕЗНИ СЪВЕТИ

НЕ ИЗПУСКАЙТЕ ОТ ВНИМАНИЕ МОРКОВЕНАТА МУХА!

Морковената муха (Psila gosaе, сем. Psilidae) напада най-вече морковите и пашърнака, а по-рядко целината и магданоза. Разпространена е на много места в България, които са подходящи за отглеждането на зеленчуци. Възрастното насекомо е с дължина до 0,5 см, с черно тяло със зеленикав оттенък. Овласено е от къси власинки. Гръдното щитче е триъгълно и се отличава с ръждивия цвят. Главата е голяма, закръглена, тъмнокафява, а очите – червени. Крилата на мухата са широки и светлозеленикави.

Яйцето веднага след снасяне е млечнобяло, но постепенно става жълтеникаво. По форма е продълговато със стеснени краища. Новоизлюпените ларви са бели и прозрачни. С развитието губят чистия цвят и изглеждат жълтеникави. В предния край са остри, а в задния затъпени и имат четири стигми. Дълги са около 0,7 см.

Морковената муха има две поколения годишно. Развитието на първото поколение продължава между 2 и два и половина месеца. Презимува в почвата на дълбочина около 5 - 6 см като какавида. Като място за зимуване служат и трапове (ровници) за съхраняване на кореноплоди. Периодът на летеж е продължителен. Определящи са температурите и почвената влага, както и от дълбочината, където насекомото е какавидирало. От значение е и изхранването на ларвите.

Мухите от новото поколение се появяват през пролетта в периода, когато ябълките цъфтят. Насекомите трябва да се хранят, за да узреят полове. Снасянето на яйцата става на купчинки по 2 - 3. Женската снася около 110 яйца.

Яйцата са скрити под бучките пръст и в почвните пукнатини. Могат да бъдат намерени най-често до основата на растението, а в редки случаи по самото растение. За изхранване мухите търсят диви растения от сем. Сенникови (Aegorodidum podagraria, Conium maculatum и др.). Периодът до излюпването зависи от температурата на почвената повърхност и въздушната влага. Според данни от изследвания при 25 - 27°C и 80 - 85% развитието на яйцата продължава около 8 дена.

Ларвите навлизат в кореноплода, където дълбаят ходове с ръждив цвят. Нападнатите моркови стават уродливи и безвкусни. Това е поради вдървесняването на плодната тъкан. При преглед на растенията е видно, че листата им стават виолетови, а по-късно жълтеят. Развитието на ларвите продължава до 2 - два и половина месеца.

При настъпването на какавидния стадий ларвата достига дълбочина 6 - 15 см. Това вариране зависи от влажността на почвата и нейния състав, а също и от качеството на почвената обработка. Какавидата е в светъл или кафяв лъжлив лъжлив пашкул.

Новите възрастни мухи излизат през август. Те узряват полове след около 10 дена. Ларвите от това поколение нападат кореноплодите до късна есен. Предотвратяването на щетите от Psila gosaе изисква добра агротехника, включваща дълбоко изораване на почвата, прибиране и унищожаване на растителните остатъци.

След поникването на растенията те трябва да бъдат обект на редовен преглед. От агротехническа гледна точка важно е прореждането на посева във фаза 2 - 3 лист. Унищожаването на плевелите е важно, защото чрез него се влошават условията за изхранването на мухите, преди те да узреят полове. Откритите нападнати растения подлежат на изваждане и унищожаване. По време на прибиране на реколтата в хранилищата трябва да попадат само здрави кореноплоди.

Химическата борба може да бъде осъществена с инсектициди по предписание от специалист по растителна защита. Важно е химическото третиране да стане срещу мухите преди те да снесат яйцата. От гледна точка на екоравновесието важно е запазването на паразита Dacnusa lateralis от сем. Braconidae, който паразитира ларвите.

ЗАСАЖДАНЕ И ОТГЛЕЖДАНЕ НА МОРКОВИ

Малко са градините в България, в които морковите не присъстват. Този изключително полезен зеленчук е двугодишен, като през първата година образува кореноплод, а през втората дава семена.

Световният ден на моркова е 4 април. Нека поговорим как да отгледаме тези полезни и хрупкави приятелчета в собствения си двор.

Макар че морковите стават известни на жителите на Западна и Средна Европа едва през 14 в., днес те са едно от най-разпространените растения във всички дворни места.

В България морковите се садят преди зимата, през ранната или късната пролет. Ако сте начинаещ градинар, е добре да спазвате следните правила при засаждането и отглеждането на моркови:

- Изберете подходящият за нуждите Ви сорт моркови. Най-разпространени са Нантски 3 (с високо съдържание на каротин, добри вкусови качества, издържа на засушаване), Победител 4 (с нежни и сочни кореноплодни) и Шантене (няма много добри вкусови качества, но е предпочитан при консервиране и е лесен за съхранение);

- Винаги спазвайте упътването на производителя, от който сте закупили семената;

- При засаждането на моркови избирайте задължително слънчево място, тъй като ако ги засадите на сянка, те ще станат по-дребни и по-безвкусни;

- Почвата, в която ще засаждате морковите, трябва да е лека и рохкава. При по-тежките почви кореноплодите стават по-груби и деформирани;

- В началната фаза на растежа на морковите влагата е от изключително важно значение и те трябва редовно да бъдат поливани. Когато започнат да нарастват, поливането се намалява, но не трябва да се допуска прекалено засушаване;

- Най-добрият период за засаждането на моркови в градината е от началото на март до средата на юни;

- Семената на морковите се засяват на дълбочина от около 3 см. Почвата трябва да е добре почистена, а едрите буци да са премахнати;

- Първите признаци, че морковите са започнали да растат, ще се видят след около 20 дни след засаждането на семената;

- След като морковите образуват по 3-4 листа, е добре да ги подхраните с амониева селитра, като повторите това подхранване и след около 20 дни след първото;

- Не забравяйте редовно да плевите лехите с моркови и да ги поливате.

ТРИЪГЪЛНИ БУТЕР БАНИЧКИ С ЛОКУМ

Необходими продукти:

- *бутертесто - 400 г*
- *локум - 1 кучия*
- *орехови ядки*
- *белтъци - 1 бр.*

Начин на приготвяне:

Предварително размразете бутертестото. Разстелете го и го разточете.

Нарежете бутертестото на квадрати. В средата на всеки квадрат сложете парче локум и орехова ядка. Намажете крайчетата с разбит белтък с помощта на силиконова четчица.

Сгънете квадратите, като съберете крайчетата по диагонал.

Наредете бутер баничките в тава, застлана с хартия за печене.

Изпечете бутерките в предварително загрята фурна до 200-250 градуса до златист загар.

Попълнете празните квадратчета, така че всеки ред, всяка колона и всяка 3x3 секция да съдържа числата от 1 до 9.

	8	3	7	9	
9			6		7
	1			4	
4					3
	9		1		2
6					1
	9			3	
5			2		9
	4	7	8	1	

ДЖОДЖЕН

Джодженът, наричан у нас още гъозум, е широко разпространена подправка. На българската трапеза тя неизменно присъства при приготвянето на бобени ястия, както и при подправянето на някои видове меса.

Но освен като отлична кулинарна притурка, джодженът е растение, което е богато на множество полезни вещества. Благодарение на тях джодженът днес е често използвано средство със спазмолитично, местно обезболяващо и антисептично действие.

Джодженът увеличава секрециите в стомаха и червата, предизвикват разширяване на коронарните кръвоносни съдове и това са само малка част от благоприятните действия, които тази популярна подправка оказва върху нашия организъм.

Джодженът е известен с латинското наименование Mentha spicata, като синоним се използва и M. Viridis. Известен още и като Мята, джодженът представлява вид мента, растяща в централна и южна Европа. По своята същност той е тревисто многогодишно растение, достигащо на височина 30-100 см, с листа, дълги 5-9 см и широки 1.5-3 см, с назъбени краища. Цветовете са събрани в класовидни съцветия, като всеки от тях е розов или бял, на дължина и ширина 2.5-3 мм. Джодженът вирее най-добре върху влажните почви.

Най-разпространена е пиперливата или лютивата мента, която е многогодишно тревисто растение. Тя не се среща в диво състояние, тъй като е получена чрез кръстосване. За този хибриден вид се намират сведения още от Средните векове, като днес джоджена е широко разпространен из цял свят.

Ползи от джоджена

Джодженът има множество благоприятни и оздравителни свойства върху организма на човек. Джодженът е отлично средство за успокоение на чревните спазми, като тонизира червата и спомага за нормалното храносмилане. Отвара от джодженови листа може да помогне при колит, ентероколит, диария, газове и подуване на корема, както и при болки в стомаха, породени от женско неразположение. Съществуват множество разновидности на ментата, която е позната като подправка и лечебно средство още от древността.

В българската народна медицина се използват листа или етеричното масло, добито от джоджена. По-конкретно те се използват като средство при болки в стомаха и сърдечната област, както и при простудни, жлъчни и чернодробни заболявания. Джодженът е стимулиращо средство при физическа и умствена преумора, за освежаване, както и при стомашно разстройство. Отвара от джоджен успокоява стомаха при повръщане, като намалява гаденето.

Джодженът е средство за увеличаване на апетита, като същевременно той подобрява храносмилането, понижавя киселинността на стомашния сок, спира стомашните спазми. Основните действия на джоджена са противоспазматично, успокояващо, противовъзпалително и обезболяващо действие.

Джодженът се използва като спомагателно средство при лечението на болни с възпалителни процеси в бронхите и белите дробове, при сърдечно съдови заболявания, заболявания на храносмилателния тракт, гинекологични заболявания и други.

Джодженът има стимулиращо и ободряващо действие. Широкото му приложение в медицината се допълва и от отличните качества на етеричното му масло. Благодарение на него болешки като главоболие и мигрена лесно отшумяват, като джодженът цялостно намаляват стреса на човешкия организъм. Твърди се, че чай от джоджен може да повлияе добре хемороидите.

Ако страдате от зъболбол и възпаление на венците е препоръчително да се жабурите с джоджен а жабурене, а ако имате болки в гърлото, си правете гаргара. За жабурене и пиене, накиснете листата джоджен 8 дни в червено вино (1:10). Ако имате лош дъх, използвайте по 2 с.л. джоджен след ядене. Доказано положителен ефект има външното приложение на джоджена, като се прилага под формата на компреси при кожни обриви, натъртвания, циреи.

За вътрешно приложение залейте 2 с.л. джоджен с 500 мл вряла вода, след което оставете запарката да кисне 1 час. Пийте по 100 мл преди ядене, 4 пъти дневно, подсладено с мед.

Вреди от джоджена

Единствената вреда, свързана с употребата на джоджен, може да е установена алергия към тази ароматна билка. Понякога са и неперпоръчителни вдишванията на парите на маслото от растението. Ако усетите дискомфорт, преустановете приема на билката, за да избегнете индивидуални странични ефекти. В повечето случаи обаче, джодженът е напълно безвредно средство от народната медицина.

МАЛКА обява (до 76 символа)	РЕКЛАМА (в каре)	ОБЯВА (в каре)
2.00 лева	1.00 лв./см ²	0.50 лв./см ²

Вид на брой

Прибира се Киро, а жена му болна в леглото и му казва:

- Успях да приготвя само кофтенца. Хапни си!
- Четири може ли?
- Изяж ги всичките! Половин час след като Киро е омел кофтаците, жена му се провиква изнемощало:
- Кире, а ти добре ли си?
- Да. Що?
- Е, аз от какво ще съм се натровила тогава?

Свалка в бара:

- Здравейте, млада г-це, с какво се занимавате?
- Ем, работя над себе си - измеква мацката
- Аха, ясно, като гледам доста скатавете.

РЕДАКТОРСКА КОЛЕГИЯ:

Мария Самарджиева и Красимир Странджев